

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. nr 1.

Fylke: Aust-Agder

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Lunde

Emne:

Bygdelag: Øvre og Nedre

Oppskr. av:

Gard: Ymerst

(adresse):

G.nr. 78 Br.nr. 4

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Sitter eiga røysable*
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Ard og plog.

1

*Já i byrkjuna av 70 åra og til slutten av 80 åra
brukta dei ard før dei heimesmidde, plogen var
2.*

*Nu, det er blitt med bruk av arden. Eg har
brukt orgarnde folk, da dei brukta i akta alltek for
dåringa. Dei brukta held og mæld med hesten mid
riar, seinare mod hars.*

3.

*Dei brukta arden til å bla opp trader, når dei sett.
Førstes. Van Hund, også brukta som høyeplog,
men det var meire framstilt i forhold til dei viso-
deum høyeplogi er spintlare, men seig, og slakk
littارد. Den medeum plogen har to bøyelarar i
motsetning til arden som i det fleste tilfelde har
berre ein.*

4.

*Sjovist eg veit og har høyst av eldre folk haat
dei brukte tøfus 4 hær i solleua.*

5

Det hender eg alligevel.

6

Det spesielle var vannet klopp. Å bruke på
7.

Det henv. på ytre gardar, at dei hadde eit
8. sitt arde var at kloppen bidden var forstykktig.

Arden her i Sørlana hadde vellifjøler for å oppre
9. størra, fukte eller for å arbeide lekta.

Ordet. Att "er eldøy lekutt om dei einstilde harer,
10. sepper

11. Jo, dykdigangen Rundi regulerte.

Nei ardbypom 5-7. er klopp. Lekutt her. Arden her
er betre bruk til å blå opp røda far frøkna og rød-
grønna. Dei hadde røkkle. Vellifjøla var av jaren.

12.

Her var leggdvinsmøder som laga stikk arder. Det
var ein på Ygland er fortalt meg som var god
til å laga stikk.

13.

No komstur her. fabrikksmedd, plogen. Det kan
fastslåst, at du gikk over det maddene fengja
i midten av 80-talet her. Det er som eg så, att de
var ein enid i leggda som laga plogen, men elles
kjøpt. dei frå døndrølade i d. fjord Napetrø
i Vestre Ndaland som laga godt plogen.

Y den sida var plogen keltige. Men før
kjøpt ei plog ein arde fødd som klasse
et i handel. Eg kan minne han var 85 kr
for plogen.

14.

Plogen nr 8 er do vidt ig seit lekutt i leggda

Døg var hørd man ned. Norske ploger i Vellefjøla
var flat og av jern. Gla var av jern.

15-

Plogkaren hadde spade for å tørste Vellefjøla
for mold. Spaden ble slukket med ved-plogåren.
Det var ein smindar jernspad, som fikk græd.

16-

Ein Vellefjøl plogar til den mottattide, næst ein
Köyrdy tilbakk til ryggen

17-

Det kender eg elles til

18-

Her var leyd vart del vanlig boggeplog

19-

15 til 20 cm. Det var eit hjul foran for å
reguler dybden. Ytterst halles "jetorul":

20-

På desse plogar var stundes kistfall

21-

Ner, stell plog bleittes elles her

22-

Ytterst del var laue seg til det ein skulde plogga
grunnen. Ein trekked. Det var stundes köyrdy
ein plogar med bolen ned

23-

Døg minnes att der var kjøpt ein "Jarlberg plog"
her, men der var elles bruk til stikk-plogar her.
På den plogen hadde høvel til å lja var Vellefjøla
av jern. Det var kjøpte for ein gammel arvt her.
Meire, meymelus plogar. Det var høst i Rødal
der leitte med Starmoy plogar og leirau gjev
dei andre til Glensland plogar som allerede
kom her i slutten av 90 åra. Her berultes ordet
"plau" og eg høgde elles anna meymelus.

4

Jlogålen. Yer utales Ard' med Sørlands Lunge
slag. Og jlog utales Plaung. Odd Ard er han
kjøn i leyydemåld

Jorn a Gmend

8867